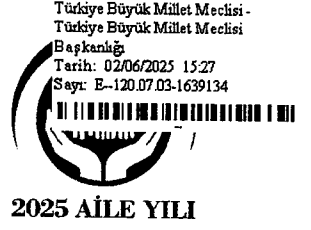

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16233031
Konu : Soru Önergeleri (7/21853)

7/21853
GK 89

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.01.2025 tarihli ve 1569399 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili Sayın Gülcan KIŞ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/21853 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/21853 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: DC0F255A-4CC9-4A0E-863F-9D316F8755EA

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Mersin Milletvekili Sayın **Gülcan KIŞ**'a Ait 7/21853 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine
İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir. Bakanlığımız sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir.

Ayrıca hanelerde çocukların hayat standartlarını yükseltmek ve gelişimlerini desteklemek amacıyla yapılan eğitim yardımları sosyal yardım harcamalarımızın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğü önüne geçilmesi yoluyla çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) verilmektedir. Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti bir sosyal yardım değil, sosyal hizmet modelidir. Ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanı sıra psikososyal açıdan da desteklenmesini de temel alır.

Bununla birlikte hizmetten yararlanan ailelerden istihdama katılabilecek durumda olanlar İŞKUR meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek kendi hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve meslek sahibi olmalarına çalışılmaktadır. SED hizmetinin en önemli bileşeni alanda çalışan meslek elemanları tarafından ailenin ihtiyaç duyduğu konularda psikososyal müdahale bileşenidir.

Yapılan inceleme ve değerlendirme sürecinde aile içinde sorunların çözümlenmesi, ailenin ve çocuğun çevreye uyumu, çocuğun okula uyumu ve eğitime devamı, kriz durumundaki kişilere psikososyal destek sağlanması, ailelerin ebeveynlik becerilerinin artırılması vb. konularında mesleki müdahalede bulunmaktadır.

Ayrıca SED Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla 2017 yılında başlatılan "SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi" kapsamında 81 ilde SED Hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise çağında bulunan çocukların sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalandırılması sağlanmaktadır.

Proje ile çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerden korunmaları ve toplum kaynaklarına erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır.

Ayrıca ihtiyaç duyulan vakalarda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınabilmektedir.

SED Hizmetine ihtiyaç duyan hanelere, doğrudan çocuklarımızın aile bütünlüğü içerisinde korunması, sağlıklı gelişimleri ve eğitim yaşantılarının desteklenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından çocuk odaklı sosyal ve finansal destek programı uygulanmaktadır. (Doğum ve Çoklu Doğum Yardımı, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Öğle Yemeği Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Şartlı Sağlık Yardımları (Sağlık ve Gebelik), Ücretsiz Ders Kitabı, Şartlı Eğitim Yardımları, Yabancılar Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı (YŞEY), Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması, Kur'an Kursu Destek Programı, Eğitim Yardımları

Kapsamında Ulaşım Giderlerinin Karşılanmasına Yönelik Yardımlar, Öğrenci Barınma-Taşıma-Yemek Yardımı, Genel Sağlık Sigortası Prim Ödemeleri, Eğitim Materyali Yardımı)

Öte yandan Bakanlığımız koordinesinde çocuk haklarının etkin bir şekilde uygulanması ve koordinasyonunun sağlanması için “2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve 2023 yılı Nisan ayında yürürlüğe konulmuştur. Belge doğrultusunda çocuk işçiliğine ilişkin somut stratejik amaç, hedef ve eylemler düzenlenmiştir.

Ülkemizde bugüne kadar yürütülen çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar ile uyumlu olarak, 138 ve 182 sayılı ILO Sözleşmelerinin uygulanmasını da içeren, çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik olmak üzere “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı” oluşturulmuştur. Program dâhilinde, çocuk hakları konusundaki farkındalığın artırılması için Bakanlığımızca koordine edilen İl Çocuk Hakları Komitelerinde çocuk işçiliği ile mücadele konusunun özel olarak ele alınması faaliyeti yer almaktadır. Bu doğrultuda, 81 ilimizde oluşturulan Çocuk Hakları İl Komiteleri tarafından her yıl 12 Haziran Çocuk İşçiliği ile Mücadele günü kapsamında farkındalığı artırıcı faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca EU IPA II kapsamında Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ortak yararlanıcısı olduğu “Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi Projesi” uygulamaya konmuştur. Projenin amaçlarından biri de çocuk işçiliğinin takibi ve önlenmesine yönelik Bakanlık kapasitesinin artırılarak çocuk işçiliğinin önlenmesidir. Proje Kasım 2024’te tamamlanmıştır.

Ayrıca, 2021 yılında “22 İlde kırsal bölgelerde çocuklar için koruyucu ve önleyici hizmetler hakkında bilgilendirme yapılması ve ihtiyaçların belirlenmesi” ne yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Çalışmalarımız da ekipler tarafından ziyaret edilen köylerde aileler ve çocukların yanı sıra muhtarlar, okul idarecileri, belediye görevlileri ve imamlarla da görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma büyükşehirler dışındaki 51 ilde yaygınlaştırılmıştır.

Ek olarak Bakanlığımızca her ilde Çocuklar Güvende Ekipleri oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca Çocuklar Güvende Ekipleri; çocuk işçiliği ile mücadelede öncü ve koordinatör kurum olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından Bakanlığımıza bildiri yapılan çocuklara yönelik hızlı bir şekilde eğitim, sosyal hizmet, sosyal yardım ve her türlü rehberlik hizmetlerinin verilebilmesi amacıyla da faaliyet göstermektedir.

Ekipler tarafından alan taramaları, çocuklarla mesleki çalışmalar, hane ziyaretleri, ailelere yönelik rehberlik faaliyetleri, eğitim kurumları ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca çocuğun ailesine rehberlik hizmeti verilmekte, gerekli görüldüğü takdirde aile hakkında adli işlem başlatılabilmekte, gerek görülmesi halinde çocuk kurum bakımına alınabilmektedir.

28 Kasım 2024 tarihinde resmi olarak başlayan IPA II “Acil Durumlara Duyarlı Çocuk Koruma Hizmetlerinin ve Desteklerinin Geliştirilmesi Yoluyla Çocukların Yaşamlarının İyileştirilmesi” projesi kapsamında Bakanlığımız ve UNICEF iş birliği ile Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Hatay olmak üzere dört deprem ilinde çocuk yaşam merkezlerinin kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Çocuk Yaşam Merkezlerinin temel amacı, dezavantajlı bölgelerde yaşayan çocuklar öncelikli olmak üzere fırsat eşitliği ilkesiyle tüm çocukların koruyucu ve önleyici hizmetlere erişimini artırmaktır. Bu kapsamda Çocuk Yaşam Merkezlerinde; çocukların psikososyal gelişimlerini desteklemeye, çocuklar ve ailelerine yönelik danışmanlık hizmeti sunmaya, çocukların sosyal katılımı ve uyumunu artırıcı çalışmalar yürütmeye ve haklarına ilişkin farkındalıklarını artırmaya yönelik hizmetlerin sunulması hedeflenmektedir.